

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. Richardi Arsdekin Soc. Jesu Sac. Theol. Professoris Theologia Tripartita Universa

Complectens nunc Bibliothecam perfectam Viri Ecclesiastici, ordine
sequenti

Controversiae Heterodoxae Ac Scholasticae - Cum speciali Notitia rerum
Modernarum, & Chronologia totius Monarchiae Sacrae, & Saecularis,
Pontificum, Conciliorum &c. Haeresum omnium, ac Propositionum
damnatarum Mundi Sex Aetatum ...

Archdekin, Richard

Dilingae, 1687

Controversia 4. De Gratia divina.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38447

Itaque ex hæcenus dictis colligitur hæc conclusio. Electio ad gloriam & reprobatio ab illa, neque fit ante merita vel demerita absolute prævisa, nec simul, sine respectu ad ordinem actuum divinorum, Ergo necesse est, illam fieri post merita absolute prævisa, modo hæcenus explicato.

Alia de prædestinatione Calviniana evidenter refutata videri possunt supra Tract. II. cap. II. de fide, operibus, gratia, prædestinatione pag. 59.

CONTROVERSIA QUARTA.

De Gratia divina.

Inter Doctores Catholicos etiam hoc tempore variæ, gravissimæque controversiæ agitantur de Gratia divinæ virtute, necessitate, sufficientia, efficacia &c. Horum dogmata inter se non parum dissidentia necesse est à damnatis Hæreticorum erroribus accuratè discernere, & singularum opinionum Authores ac fundamenta cognoscere ne contingat divini Verbi ministros, dum aut orthodoxos docent, aut hæreticos oppugnant, aliquid de his imperitè pronunciare.

Fuerunt hæc de gratia præsertim sufficienti, & efficaci, controversiæ, inter celeberrimas quæstiones coram Summis Pontificibus Romæ disputatas circa annum 1606. in Articulo 7. & 8. quæ quindecim propositiones summâ Disputantium contentione eventulatas continebant. Fuerunt & de his instauratæ lites Bajanæ, aliæque cum his concatenatæ. Nec desunt de iisdem hodie acerrima plurium Scholarum certamina, quæ in decursu distinctius profertur.

§. I.

Quid sit, & quotuplex Gratia actualis, & quales de ea errores Pelagii &c.

Gratia actualis rectè dicitur, donum naturæ indebitum, peculiariter conferens ad beatitudinem supernaturalem. Hæc est communis doctrina Theologorum, quamvis aliter nonnihil sensisse Bajum infra parebit. Desumitur illa notio gratia: ex Apostolo ad Romanos cap. 11. *Si gratia jam non ex operibus, alioqui gratia jam non est gratia.* Et confirmatur ratione: Quia sicut ipsa beatitudo, sive clara Dei visio, est donum naturæ indebitum, ita necesse est ut gratia, quæ ad eam obtinendam naturæ impotentiam sublevar, sit singulare donum quod naturæ vires excedit.

Dividitur hæc gratia in operantem, cooperantem, excitantem, adjuvantem, prout vario modo concurrat ad actum voluntatis creatæ. Item in gratiam sufficientem, & efficacem, quæ infra exponitur.

Circa annum Christi quadringentesimum emerit Pelagius, qui professione dicitur monachus, & natione Scoticus. In tempore S. Augustini acerrimus Gratia: impugnator fuit: contra illum strenuè dimicavit idem Augustinus, fueruntque ejus errores damnati à Concilio Palæstino, & ab aliis in Africa, & in Gallia à Concilio Arausicano, variisque Pontificibus.

Docuit Pelagius primò, nullum dari peccatum originale, & infantes esse in eo statu quo fuit Adamus ante prævaricationem, quem voluit nihil nocuisse posteris, nisi solo peccandi exemplo.

Secundò, Infantes non baptizatos habituros vitam,

R. P. Arjdek. Tom. I.

& felicitatem peculiarem æternam, sed in regnum cælorum non admittendos.

Tertiò, Homines posse per solas vires naturæ legem Dei implere, & cognitis præceptis, sine adjutorio gratiæ Salvatoris, ad eam perfectionem pervenire, ut non sit necessarium dicere, *Dimitte nobis debita nostra.*

Postquam hæc pestifera hæresis ab Ecclesiâ reprobata est, non ita potuit penitus aboleri, quin aliquæ ex ea reliquiæ subtiliori veneno plurimos inficerent, & hi dicti sunt Semipelagiani.

Itaque Semipelagiani, admissio peccato originali & imbecillitate naturæ, quæ integra fuerat in Adamo, docuerunt aliquam gratiam Christi ad salutem esse necessariam, sed eam subesse voluntatis nostræ arbitrio, eo quod per initium viribus naturæ credendi, quaerendi, &c. eam possimus obtinere. Et probabilius est eos hanc gratiam intellexisse non tantum de illuminatione supernaturali intellectus, sed etiam de corroboracione voluntatis. De his S. Augustinus lib. de grat. & lib. arbit. cap. 14. sic loquitur, ut asserat convictos esse illos Inflatos liberi arbitrii, quod Gratia divina non tantum sit Dei scientia, & natura, sed faciat ut lex impleatur, & istos ad hoc se convertere, quod gratia secundum merita nostra detur.

Docuerunt secundò, Multis prædicari Evangelium merè ob conditionatè præcognitam bonam eorum voluntatem; quin & infantes aliquos ideo obtinere Baptismum, alios verò à Baptismo destitui, quia nempe præcognovit Deus, si viverent rectè utrosque bona voluntate, atque ita habituros ex se initium credendi, alios verò non rectè utrosque, ideoque cælo exclusos. Patent hæc ex Epist. Prosperi ad S. Augustinum, ubi ita concludit: Novo absurditatis genere, & non agenda præscita sunt, & præscita non acta. Quod nempe infantes dicerentur præsciri meritorie acturi ex viribus naturæ, cum tamen sine gratia nemo possit meritorie operari, nec infantes illi, unquam fuerint actu operaturi.

Docuerunt tertiò, Perseverantiam in bonis operibus & justitia, ac tandem electionem ad gloriam maximè fundari in viribus naturæ: credebant enim perseverantiam non esse peculiare donum gratiæ, sed homines per vires naturæ persistendo in fide & desiderio salutis, posse illam promereri, ac ipsam prædestinationem ad gloriam quam volebant à peculiari Dei beneplacito dependere, ne alias foret acceptos personarum. Ita habet Epist. Hilarii ad Augustinum, & ipse August. lib. de bono persever. cap. 7. Neque refert quod Semipelagiani, ad perseverandum in adimplendis præceptis, Dei gratiam requirerent, quia eam volebant dependere à naturali permanentia in fide, & desiderio salutis tanquam merito. Et hoc tantum sensu sæpè damnatum est, gratiam ancillari voluntati, eam subsequi, non autem prævenire &c. Quæ omnia solerter annotanda, ut natura gratiæ, & doctrina Catholica ritè percipiatur.

Ubi ad extremum adverte, modernos Sectarios hos quidem errores averfari, sed insipientium more in altero extremo, soli gratiæ omnia attribuendo, in gravissimas hæreses prolabi: dum docent cum Calvinio, Quidquid sit sine gratia multis modis contaminari: gratiam non consistere cum libertate à necessitate, sed tantum cum libertate à coactione: neminem à salute excidere posse post acceptam gratiam conversionis, & alia errorum monstra, quæ in

Con-

Controversius de gratia & prædestinatione supra notavimus. *trakt. 2. cap. 2.*

§. II.

An possibile sit hominem condi in statu puræ naturæ absque dono supernaturali gratiæ?

Status puræ naturæ est, in quo homo tantum foriatur perfectiones naturæ debitas, & ordinetur ad beatitudinem naturalem distinctam à clara Dei visione. Hunc statum prorsus impossibile esse, post Bajum, ita defendit Janfenius Iprensis lib. 1. & 2. de statu puræ nat. ut possibilitatis istius assertores proclamet reos esse Pelagianismi, doctrinæ Augustinianæ corruptores, & divinæ justitiæ ac providentiæ everfores. Unde ulterius docet, sine justitia, & bona voluntate creaturam rationalem à Deo condi non posse, neque creaturæ innocenti sine injustitia beatitudinem supernaturalem negari, neque posse morti ac miseris obnoxiam relinqui. Ex quibus apertè sequitur gratiam divinam sic non esse donum naturæ indebitum.

At contra, omninò dicendum est, possibile esse statum puræ naturæ. Estque hæc communis Theologorum doctrina cum D. Thoma. 1. part. quæst. 59. art. 1. & alibi frequenter. Consentit Scotus in. 2. dist. 28. quæst. unica, Nominales, alique Doctores, ac Patres, qui ex illo ad Roman. 5. *Charitas Dei diffusa est in cordibus nostris per Spiritum S. qui datus est nobis*, deducunt gratiam actualem & veram justitiam esse singulare donum nobis indebitum; ergo natura non potest illam gratiam, quæ ad justitiam & charitatem ordinatur, ita sibi vindicare, ut non possit sine illa creari. Idque confirmatur ex S. Augustino tum alibi, tum lib. 3. contra Maximum cap. 15. *Homo ad Dei similitudinem factus, non est verus filius, & ideo sit gratiæ filius quia non est natura.*

Probat 2. ex Decreto trium Pontificum contra Michaëlis Baji propositionem 26. *Integritas prima creationis non fuit indebita humane nature exaltatio, sed naturalis ejus conditio*: Et prop. 55. *Deus non potuisset ab initio talem creare hominem qualis nunc nascitur*. Ergo ex sensu Ecclesiæ doctrinæ Bajana opposito, potuit homo ab initio creare qualis nunc nascitur absq; sanctitate, & dono integritatis, qui esset status puræ naturæ. Et verò ratio ipsa docet, dona quibus constituitur status innocentie, neque esse proprietates naturæ humanæ per se spectatæ, neque ea ex meritis illi deberi, cum hominis creatio nullum meritum præsupponat, ac proinde nihil obesse quo minus possit in statu puræ naturæ donis illis orbata creari, obnoxia concupiscentiæ, & morti, & miseris statum hominis naturalem consequentibus; munienda tamen fuisset tunc natura humana præfidiis ordinis naturalis, quibus possit peccata evitare.

Objicies primò S. Augustinus lib. 3. de peccat. meritis cap. ult. & passim in Opere imperfecto, & alibi, agens contra Pelagianos urget frustra baptizari infantes quia innocentie naturali annexa est sanctitas & gratia. Hoc verò argumentum nullius foret roboris si possibilis esset status puræ naturæ.

Respondeo primò, hoc argumento nimium probari: inde enim sequeretur quod Augustinus plus attribuerit naturæ secundum se, quam ipse Pelagius: quia hic negabat naturæ parvulorum etiam innocenti de-

bitam esse adoptionem in filios Dei, ad veram sanctitatem, & gloriam, ideoque in ordine ad hæc dona obtinenda asserbat Baptisimum esse necessarium: quod si S. Augustinus vellet dona ista sic debita esse naturæ ut non possit sine illis creari, in efferenda natura longè Pelagium antecederet, quod nemo admiserit.

Respondeo igitur secundo, dum asserit S. Augustinus, si abesset originale, innocentie naturali annexam fore sanctitatem & gratiam, illum procedere ex suppositione providentiæ supernaturalis jam à Deo constitutæ, & promissæ de justitia infundenda ubi non esset obex peccati. Cum enim eo nunc supposito non detur status medius inter statum justitiæ & peccati, rectè arguit contra Pelagianos, si dicant infantes esse sine peccato originali, illos esse in statu justitiæ, adeoque frustra baptizari ad justitiam obtinendam, aut peccatum expiandum. Hoc citatè dictum S. Augustini juxta præsentem rerum statum, nihil facit contra statum puræ naturæ possibilem.

Objicies secundo: S. Augustinus lib. de Spiritu & littera cap. 27. contendit hominem naturaliter esse Dei imaginem, & statum gratiæ illi esse naturalem, &c. Hoc, inquit, agit Spiritus gratiæ ut imaginè Dei, in qua naturaliter facti sumus, in nobis restauret: Et lib. 3. de libero arbitrio cap. 18. ait, errare, torqueri &c. non est natura instituti hominis, sed pœna damnati. Ergo status innocentie fuit Adamo naturaliter debitus, adeoque status puræ naturæ impossibile.

Respondeo neg. consequentiam. Sed idè tantum tradit nos in imagine Dei naturaliter conditos, quia ipsa natura secundum se considerata, est quædam Dei imago, & multò magis prout fuit in Adamo cum sanctitate de facto creata. Hoc igitur modo rectè dicitur, quod errare, aut torqueri, non sit secundum naturam instituti hominis prout scilicet cum singularibus Dei donis de facto condita fuit. Hinc, *naturaliter*, non sumitur ibi prout opponitur statui supernaturali, sed illi qui est contra naturam, & morales defectus qui eam comitantur. Et hæc ratione solvuntur dicta quædam aliorum Patrum, dum asserunt dignitatem illam Adamo fuisse naturalem: tantum enim volunt eam fuisse Adamo concreatam, sicut dicimus illum naturalem esse heredem coronæ, cui contingit nasci cum jure ad regni coronam, quamvis absolute sine isto jure nasci poterit.

CONTROVERSIA QUINTA.

An, & qualis detur Gratia sufficiens?

§. I.

Exponitur status Controversiæ.

Gratia sufficiens sumi potest prout opponitur insufficienti, quæ ad certum effectum v. g. ad amorem Dei nec proximè, nec remotè sufficit. Gratia verò sufficiens huic opposita talis est, ut possit vel proximè, vel remotè certum actum v. g. Dei amorem inferre, proximè quidem, si præter eam alia gratia non requiratur, remotè verò si non sufficiat per se ad amorem eliciendum, possit tamen sufficere ad actum fidei, vel alium, per quem obtinebitur gratia ulterior ad Dei amorem requisita.

Sed communius gratia sufficiens accipitur pro
quæ